

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Siseminister
määrus
terviktekst
26.02.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 23.02.2024, 2

Kohanemisprogramm

Vastu võetud 13.08.2014 nr 34
[RT I, 22.08.2014, 5](#)
jõustumine 01.08.2015

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.05.2015	RT I, 27.05.2015, 2	01.08.2015
25.07.2016	RT I, 29.07.2016, 1	01.08.2016
25.05.2017	RT I, 31.05.2017, 1	03.06.2017
10.06.2022	RT I, 22.06.2022, 14	25.06.2022
19.01.2024	RT I, 23.02.2024, 1	26.02.2024

Määrus kehtestatakse [välismaalaste seaduse](#) § 223¹lõike 1, [Euroopa Liidu kodaniku seaduse](#) § 49¹lõike 2 ning [välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse](#) § 47¹lõike 2 alusel.
[[RT I, 27.05.2015, 2](#)- jõust. 01.08.2015]

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse välismaalase, Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme kohanemisprogramm, kohanemisprogrammis osalemise tingimused ning kohanemisprogrammis osalemisse suunamise kord.
[[RT I, 27.05.2015, 2](#)- jõust. 01.08.2015]

§ 2. Mõisted

(1) Uussisserändaja käesoleva määruse tähenduses on vähem kui viis aastat Eestis seaduslikult elanud:
1) välismaalane, kellele on antud Eesti tähtajaline elamisluba välismaalaste seaduses või välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel;
2) Euroopa Liidu kodanik, kes on omandanud Eestis tähtajalise elamisõiguse Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel;
3) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliige, kellele on antud Eestis tähtajaline elamisõigus Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel.
[[RT I, 27.05.2015, 2](#)- jõust. 01.08.2015]

(2) Kohanemisprogramm käesoleva määruse tähenduses on tegevuskava uussisserändaja Eestis kohanemise toetamiseks ning see sisaldab käesolevas määruses sätestatud kohanemisprogrammi koostismooduleid ja algtasemel eesti keele õpet.

§ 3. Kohanemisprogrammi eesmärk

Kohanemisprogrammi eesmärk on uussisserändajate rände protsessi ja kohanemise toetamine, tagades neile teadmised riigi ning ühiskonna toimimise, igapäevase eluolu, töö, õppimise ja perekonnaga seotud teemadel ning soodustades neil eesti keele oskuse omandamist.
[[RT I, 22.06.2022, 14](#)- jõust. 25.06.2022]

2. peatükk

KOHANEMISPROGRAMMIS OSALEMA SUUNAMINE JA SUUNAMISEST TEAVITAMISE KORD

§ 4. Kohanemisprogrammis osalema suunamine

(1) Politsei- ja Piirivalveamet suunab kohanemisprogrammis osalema vähem kui viis aastat Eestis seaduslikult elanud:

- 1) välismaalase, kellele on antud Eesti tähtajaline elamisluba;
- 2) Euroopa Liidu kodaniku, kes on omandanud Eestis tähtajalise elamisõiguse;
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]
- 3) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikme, kellele on antud Eestis tähtajaline elamisõigus.
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

(2) Politsei- ja Piirivalveamet suunab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku osalema kohanemisprogrammis, kui isikule on antud Eesti tähtajaline elamisluba või isik on omandanud või talle on antud Eestis tähtajaline elamisõigus pärast 2015. aasta 1. augustit.
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule on antud Eesti tähtajaline elamisluba või isik on omandanud või talle on antud Eestis tähtajaline elamisõigus enne 2015. aasta 1. augustit, suunab Politsei- ja Piirivalveamet isiku osalema kohanemisprogrammis isiku soovil.
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]

(3¹) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule on antud Eesti tähtajaline elamisluba välismaalaste seaduse § 118 punkti 9 alusel, suunab Politsei- ja Piirivalveamet isiku osalema kohanemisprogrammi isiku soovil.
[RT I, 29.07.2016, 1- jõust. 01.08.2016]

(3²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud välismaalane, kelle Politsei- ja Piirivalveamet on suunanud kohanemisprogrammis osalema, võib programmis osaleda kas tema elamisloa kehtivusaja jooksul või välismaalaste seaduse § 43 lõike 1 punktis 8 sätestatud viibimisaja jooksul, tingimusel et ta on Eestis seaduslikult elanud vähem kui viis aastat.
[RT I, 31.05.2017, 1- jõust. 03.06.2017]

(4) Kui välismaalane ei ole tähtajalise elamisloa andmisest arvates osalenud kohanemisprogrammis, suunab Politsei- ja Piirivalveamet välismaalase osalema kohanemisprogrammis esimesel aastal kord kvartalis ning seejärel tähtajalise elamisloa pikendamisel, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud.
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

(4¹) Kui Euroopa Liidu kodanik või tema perekonnaliige ei ole talle tähtajalise elamisõiguse andmisest arvates kohanemisprogrammis osalenud, suunab Politsei- ja Piirivalveamet Euroopa Liidu kodaniku või tema perekonnaliikme osalema kohanemisprogrammis esimesel aastal kord kvartalis ning seejärel tähtajalise elamisõiguse pikendamisel, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud.
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

(5) [Kehtetu - RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

(5¹) Politsei- ja Piirivalveamet ei suuna alla 18-aastast uussisserändajat osalema kohanemisprogrammis.
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

(6) [Kehtetu - RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

(7) [Kehtetu - RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

§ 5. Teavitamine

Politsei- ja Piirivalveamet teavitab isikut kohanemisprogrammis osalema suunamisest ja kohanemisprogrammi koostamisele registreerimise võimalusest, kui:

- 1) välismaalasele tehakse teatavaks otsus tähtajalise elamisloa andmise või pikendamise kohta;
- 2) Euroopa Liidu kodanikule edastatakse teavitus elamisõiguse omandamise kohta;
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]
- 3) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmele tehakse teatavaks otsus tähtajalise elamisõiguse andmise või pikendamise kohta;
[RT I, 27.05.2015, 2- jõust. 01.08.2015]
- 4) uussisserändaja pole täitnud käesoleva määruse § 7 lõikes 1 sätestatud kohanemisprogrammi läbimise tingimusi. Sellisel juhul teavitab Politsei- ja Piirivalveamet isikut esimesel aastal kord kvartalis.
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

3. peatükk

KOHANEMISPROGRAMMI SISU JA SELLES OSALEMINE

§ 6. Kohanemisprogrammi sisu ja maht

- (1) Kohanemisprogramm sisaldab keeleõpet ning järgmisi teemamooduleid:
- 1) baasmoodul (lisa 1);
  - 2) töö (lisa 2);
  - 3) ettevõtlus (lisa 3);
  - 4) õppimine (lisa 4);
  - 5) teadus (lisa 5);
  - 6) perekond (lisa 6);
  - 7) rahvusvaheline kaitse (pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi osa ja ajutise kaitse saaja osa (lisa 7).
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]
- (2) Kohanemisprogrammi eesmärk on, et isik vastab tema poolt läbitud mooduli üldpädevusnõuetele vastavalt käesoleva määruse lisadele 1-7.

(3) Keeleõppe eesmärk on, et isik omandab eesti keele oskuse, mis vastab keeleseaduse lisa 1 sätestatud keeleoskustasemetele A1, A2 ja B1 kirjeldusele.
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

(4) Kohanemisprogrammi moodulite eeldatav maht on sätestatud vastavalt käesoleva määruse lisades 1–7.

(5) Keeleõppe eeldatav maht on A1-tasemel 100, A2-tasemel 150 ja B1-tasemel 250 juhendatud akadeemilist tundi.
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

§ 7. Kohanemisprogrammis osalemine

- (1) Ussisserändaja läbib baasmooduli ning keeleõppe, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.
- (2) Ussisserändaja, kes on saanud tähtajalise elamisloa välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel, on kohustatud läbima teemamooduli „Rahvusvaheline kaitse” pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi osa ning käesoleva määrusega sätestatud keeleõppe asemel eesti keele õppe välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 75 lõigetes 4¹, 4² ja 4⁴ sätestatu kohaselt.
- (3) Ussisserändaja, kes on saanud tähtajalise elamisloa välismaalasele ja kelle suhtes kohaldatakse välismaalase rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel ajutist kaitset, on kohustatud läbima teemamooduli „Rahvusvaheline kaitse” ajutise kaitse saaja osa ning käesoleva määrusega sätestatud keeleõppe A1-tasemel.
- (4) Isikul puudub õigus osaleda moodulis või keeleõppes, mille ta on juba läbinud. Teemamooduli „Rahvusvaheline kaitse” pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi osas saab rahvusvahelise kaitse saaja osaleda vajaduspõhiselt korduvalt.
- (5) Isik, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, võib läbida kohanemisprogrammi enda valitud osas ja mahus.
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

§ 7¹. Kohanemisprogrammis osalemise erisus

Välismaalaste seaduse § 309¹⁴ lõikes 1 nimetatud välismaalane, keda on pärast 2022. aasta 24. veebruari tunnustatud Eestis täiendava kaitse saajana ja kellele on antud rahvusvaheline kaitse ning tähtajaline elamisloa välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel, on kohustatud läbima käesoleva määruse § 6 lõike 1 punktis 7 nimetatud teemamooduli „Rahvusvaheline kaitse” pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi osa lühimooduli.
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

§ 8. Täiendavate moodulite valimine

Ussisserändaja võib lisaks käesoleva määruse § 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatule läbida enda valikul käesoleva määruse § 6 lõike 1 punktides 2–6 nimetatud teemamoodulid.
[RT I, 22.06.2022, 14- jõust. 25.06.2022]

§ 9. Kohanemisprogrammi moodulite ja keeleõppe läbimise tõendamine

4. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 10. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2015. aasta 1. augustil.

Lisa 1 Baasmoodul
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

Lisa 2 Töö
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

Lisa 3 Ettevõtlus
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

Lisa 4 Õppimine
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

Lisa 5 Teadus
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

Lisa 6 Perekond
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]

Lisa 7 Rahvusvaheline kaitse (pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi osa ja ajutise kaitse saaja osa)
[RT I, 23.02.2024, 1- jõust. 26.02.2024]